
BIZNESA PROCESU VADĪBA **Business Process Management**

Jelgavā

Programma

Studiju kursa kods LLU IS reģistrā: VadZ4077

Apjoms: 4.0 KP (160 h): **studiju projekts**

Izstrādāja: Anita Auziņa, Uzņēmējdarbības un vadībzinātnes institūta asociētā profesore
Ierobežotās izvēles kurss (*B daļa*), akadēmiskās izglītības bakalaura studiju programmas „Ekonomika” apakšprogrammā „**Biznesa procesu vadība**” pilna un nepilna laika studentiem **8.semestrī**.

Anotācija

Ar studiju projekta izstrādi students nostiprina iegūtās teorētiskās zināšanas, apgūst prasmes un iemaņas apkopot un analizēt teorētiskos un tiesiskos aspektus. Iemācās raksturot, atklāt un novērtēt pētāmā priekšmeta darbību, tās iespējamās disproporcijas. Studiju projekta izstrādes procesā students iemācās pastāvīgi izstrādāt un pieņemt lēmumus, kas veicinātu biznesa procesu rezultātu uzlabošanu, kā arī iemācās īsi un konkrēti formulēt secinājumus un sniegt priekšlikumus.

Annotation

With study project development students improve theoretical knowledge, acquire skills and abilities to summarize and analyze the theoretical and legal aspects. Learn to describe, discover and evaluate research object function, its potential disproportions. Development process of study project, the student learns to develop and make decisions constantly what would contribute business result improvement, as well as learn how to formulate conclusions brief and in to concrete and make proposals.

Studiju projekta mērķis

Nodrošināt studentiem prasmes integrēt un praktiski pielietot studiju kursos iegūtās teorētiskās zināšanas, veicot ražošanas vai pakalpojumu sfēras uzņēmuma biznesa procesa vadīšanas analīzi un attīstības stratēģijas noteikšanu.

Studiju kursā sasniedzamie studiju rezultāti (zināšanas, prasmes un kompetences)

Pēc kursa studijām studentam būs:

- **zināšanas** - integrēt studiju kursos iegūtās teorētiskās zināšanas, veicot uzņēmuma (organizācijas, iestādes) biznesa procesa vadīšanas analīzi un attīstības stratēģijas noteikšanu, akcentējot uzņēmējdarbības likumdošanas, kvalitātes un riska vadības, projektu un personāla vadīšanas, un stratēģiskās vadīšanas aspektus;

- **prasmes** – prot raksturot, atklāt un novērtēt pētāmā priekšmeta darbību, tās iespējamās disproporcijas. Var pastāvīgi analizēt uzņēmējdarbības un vadīšanas procesus. Spēj izstrādāt un pieņemt lēmumus, kas veicinātu uzņēmējdarbības un vadīšanas rezultātu uzlabošanu;
- **kompetences** – tiek nostiprinātas iegūtās teorētiskās zināšanas un apgūtās prasmes biznesa procesu vadīšanā, lai iegūtu iemaņas pastāvīgi analizēt notiekošos procesus un pieņemt lēmumus uzņēmuma (organizācijas, iestādes) efektīvas darbības vadīšanā.

Learning Outcomes (knowledge, skills and competences)

After completing the course student will have:

- **knowledge** – students can integrate their theoretical knowledge gained in the courses by analysing business management and designing a development strategy in an enterprise (organisation, institution) and stressing the aspects of business legislation, quality and risk management, project and personnel management, and strategic management;
- **skills** – students can characterise, reveal, and assess the operation of an object that is studied and the possible disproportions of it. They are able to independently analyse the processes of business and management, elaborate and make decisions that would promote improvements in the results of business and management;
- **competences** – students improve their theoretical knowledge on and practical skills in business management to be competent in analysing current processes independently and make decisions for effective management of an enterprise (organisation, institution).

Saistība ar citiem studiju kursiem

Nepieciešamas priekšzināšanas: Uzņēmējdarbība (VadZ4027), Vadīšana (VadZ4010), Projektu vadīšana (VadZ4036), Konkurētspēja vadīšanā (VadZ3021).

Studiju projekta rezultātu un aizstāvēšanas organizēšana

Students studiju projektu izstrādā patstāvīgi, saskaņā ar izvēlēto tēmu. Projekta struktūru un uzdevumus students sastāda kopā ar mācībspēku (studiju projekta vadītāju), vadoties pēc galvenajām studiju projekta sastāvdaļām.

Studiju projektu noformē atbilstoši ESAF izstrādātajiem studiju darbu noformēšanas metodiskajiem noteikumiem. Tas sagatavojams datorsalikumā 30 – 35 lpp. apjomā, neskaitot pielikumus.

Studiju projekts iesniedzams mācībspēkam (studiju projekta vadītājam) pēc Uzņēmējdarbības un vadīšanas institūta noteikta grafika. Studiju projektu aizstāvēšana notiek Uzņēmējdarbības un vadīšanas institūtā, un vērtēšanu veic ar institūta direktora rīkojumu apstiprināta komisija. Komisijas sastāvā ir vismaz trīs docētāji, no kuriem viens ir studiju projekta vadītājs.

Studiju projekta aizstāvēšanai students sagatavo prezentāciju (līdz 10 minūtēm) un aizstāv studiju projekta izstrādes gaitā veiktos uzdevumus, atklātās problēmas, akcentējot svarīgākās atziņas un piedāvātos risinājumus.

Studiju projektu vērtē 10 ballu sistēmā. Zemākā sekmīgā atzīme ir 4 (gandrīz viduvēji).

Kavējumu atstrādāšanas prasības un kārtība

Attaisnota kavējuma vai nesekmīga vērtējuma gadījumā komisija lemj par studiju projekta pilnveidošanu un atkārtotu aizstāvēšanu pēc institūta direktora noteikta grafika. Neattaisnota kavējumu gadījumā, katru gadījumu, institūta direktors izvērtē individuāli.

Studiju projekta programmas izvērsts saturs

1. Izvēlēties vienu no studiju projekta „Biznesa procesu vadība” tēmu virzieniem:

- Riska vadīšana uzņēmumā.
- Kvalitātes vadīšana uzņēmumā.
- Projektu vadīšana uzņēmumā.

- Personāla vadīšana uzņēmumā.
  - Vadīšanas funkciju analīze uzņēmumā.
  - Stratēģiskā vadīšana uzņēmumā.
2. Izvēlēties organizāciju, iestādi vai uzņēmumu, kurš tiks analizēts studiju projekta ietvaros.
  3. Studiju projekta tēmas formulēšana, struktūras un uzdevumu saskaņošana ar mācībspēku (studiju projekta vadītāju), vadoties pēc galvenajām studiju projekta sastāvdaļām:
    - Ievads (1-2 lpp.), kas ietver tēmas aktualitāti un nozīmīgumu, darba mērķi, uzdevumus, pētāmo priekšmetu un objektu un pielietotās metodes. Darba struktūras un apjoma raksturojums, tabulu un attēlu skaits.
    - 1.nodaļa (8-10 lpp.) – Vadīšanas teorētiskie aspekti, akcentējot izvēlēto tēmas virzienu.
    - 2.nodaļa (10-12 lpp.) – Uzņēmuma raksturojums:
      - misija, vīzija, uzdevumi;
      - darbības virziena un attīstības apraksts, pamatojot ar galvenajiem ekonomiskajiem rādītājiem;
      - organizatoriskā un pārvaldes struktūra;
      - tiesiskā (dokumentārā) bāze.
    - 3.nodaļa (10 -12 lpp.) – Riska / Kvalitātes / Projektu / Personāla vadīšanas / Vadīšanas funkciju / Stratēģiskās vadīšanas analīze un attīstības stratēģija.
  4. Teorētiskās literatūras studēšana un projekta teorētiskās diskusijas izstrāde.
  5. Nepieciešamo datu un informācijas iegūšana par analizējamo organizāciju, iestādi vai uzņēmumu (par iepriekšējiem 3 gadiem). Savākto materiālu sistematizācija, izpēte un analīze atbilstoši izvēlētajās tēmas pamatjautājumiem. Projekta analītiskās daļas izstrāde.
  6. Noteikt aktuālākās problēmas, to cēloņus, izdarīt secinājumus un izstrādāt priekšlikumus stratēģiskai attīstībai 1-3 gadu periodam.
  7. Galveno secinājumu un priekšlikumu izstrāde.
  8. Prezentācijas sagatavošana studiju projekta aizstāvēšanai.

Mācību, metodiskās un zinātniskās literatūras saraksts

Pamatliteratūra

1. Caune J., Dzedons A., Pētersons L.(2001.) Stratēģiskā vadīšana. – R.: Kamene, 232 lpp.
2. Diderihs H. (2000.) Uzņēmuma ekonomika / Tulk. no vācu val. M. Balaško, K. Didenko, J. Kipsna u.c., galv. zin. red. R.Škapars – Rīga: Zinātne, 515 lpp.
3. Džeims P. Lūiss. (2001.) Projektu vadīšanas pamati. – Rīga, PUSE PLUS, 111 lpp.
4. Evans, J. R. (1999) Management and Control of Quality / J.R.Evans, W.M.Lindsay. 4thed. South-Western College Publishing
5. Forands I. (2000.) Personālvadība. - R.: Biznesa augstskola “Turība”,79 lpp.
6. Forands I. (1999) Vadītājs un vadīšana. - R., Kamene, 176 lpp.
7. Forands, I. (2000) Stratēģija. Kvalitāte: Analīze, plānošana, vadība – Rīga: Elpa2., 253lpp.
8. Forands, I. (2004) Biznesa vadības tehnoloģijas.- Rīga: Latvijas Izglītības fonds. -330 lpp.
9. Hanss D. Litke, Kunova I. (2003) Projektu vadība. - Rīga: Denova, 125 lpp.
10. Hellers R. (2000) Darba grupas vadība. - Rīga: Zvaigzne ABC, 72 lpp.
11. Hellstrom,T. (1998) Risk – based planning. Sweden: The University of Sweden, 203 p.
12. Hofs K.(2002) Biznesa ekonomika.- Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 210 lpp.
13. Holton, Glyn, A. (2003) Value –at – Risk: Theory and Practice –Academic Press, 400 p.
14. Jaundzemis, A., Vasermanis, E. (2001) Riska analīze. – Rīga: LU,196 lpp.
15. Kooperācijas attīstība Latvijā un pasaulē: idejas, vēsture, perspektīvākie attīstības virzieni.- Rīga, 2004.- 335 lpp.
16. Muška A. (2005).Uzņēmējdarbības pamatkurss.- Rīga: KIF “Biznesa komplekss”,120lpp.
17. Pettere, G., Voronova, I. (2004) Riski uzņēmējdarbībā un to vadība. Mācību līdzeklis, Rīga: Banku augstskola, 176 lpp.

18. Pогов, М. А. (2001) Риск-менеджмент, Москва: Финансы и статистика, 119 с.
19. Praude V., Beļčikovs J. (2001.) Menedžments. Otrais, pārstrādātais izdevums. R.:Vaidelote, 509.lpp.
20. Rejda, G. E. (2001) Principles of risk management and insurance. The Addison-Wesley series in finance. – Boston: Addison-Wesley, 716. p.
21. Rurāne M. (2002) Uzņēmējdarbības organizācija un plānošana.- Rīga: BAT, 330 lpp.
22. Šķiltere D. (2001) Uzņēmuma vadīšana. – R.: KIP “Biznesa komplekss”, 64 lpp.
23. Uzulāns J. (2004) Projektu vadība. – Rīga: Jumava, 243 lpp.
24. Uzulāns J. (2007.) Projektu vadīšana mūsdienu apstākļos. Microsoft Office Project. –R: Drukātava, 102 lpp.
25. Vadībzinības rokasgrāmata. Viss par uzņēmējdarbību un vadību / Helera R. redakcijā.- Rīga: Zvaigzne ABC, 2006. – 256 lpp.
26. Vadīšana. Mācību līdzeklis LLU studentiem un maģistrantiem un lauku uzņēmēju kvalifikācijas paaugstināšanai. Sastādīja S.Ruskule. Jelgava. 2005. 456lpp.
27. Vadīšanas pamati. Mācību līdzeklis LLU studentiem un maģistrantiem un lauku uzņēmēju kvalifikācijas paaugstināšanai. Sast. U.Ivans un S.Ruskule. Mālnava, 2006. 502 lpp.
28. Vose D.(2000) Risk Analysis A Quantitative Guide. John Wiley & Sons Publishers,342. p.
29. Zommers J. (2000) Datorizēta projektu vadīšana: programma Microsoft Project. – Rīga, Biznesa augstskola Turība, 114 lpp.
30. Бэ́гьюли Ф. (2002) Управление проектом. – Москва, 202 с.
31. Вяткин, В. Н., Вяткин, И. В., Гамза, В. А., Екатеринославский, Ю. Ю., Хэмптон, Дж. Дж.; под ред.И.Юргенса. (2003) Риск-менеджмент: учебник. – М.: ИТК « Дашков и К», 512 с.
32. Гамза, В.А., Екатеринославский, Ю.Ю. (2002) Рисковый спектр коммерческих организаций. – Москва: Экономика, 108 с.
33. Грачевой, М. В. (2001) Риск – анализ инвестиционного проекта. Москва:ЮНИТИ – ДАНА, 351 с.
34. Клейнер, Г.В., Тамбовец В.Л., Качалов, Р.М. (2002) Предприятие в нестабильной экономической среде: риски, стратегии, безопасность. – Москва: Экономика, –118 с.
35. Мельников, А. В. (2001) Риск – менеджмент: Стохастический анализ рисков в экономике финансов и страхованияю. Москва: Анкил, 140 с.
36. Нив Г. Р. (2005) Пространство доктора Деминга: Принципы построения устойчивого бизнеса/ Перю с англ. – М.: Альпина Бизнес Букс. – 370 с.
37. Панде П., Холп Л. (2005) Что такое «шесть сигм»? Революционный метод управления качеством/ Перю с англ. – 2-е изд.- М.: Альпина Бизнес Букс. – 160 с.
38. Рамперсад Х. К. (2005) Общее управление качеством: личностные и организационные изменения/ Перю с англ. – М.: ЗАО «Олимп - Бизнес». – 256 с.
39. Управление качеством: Учебник для вузов / С.Д. Ильенкова, Н.Д. Ильенкова, В.С. Мхитарян и др.; Под ред. С.Д. Ильенковой. – М.: ЮНИТА - ДАНА, 2006
40. Уткин, Э.А., Фролов, Д.А. (2003) Управление рисками предприятия. – Москва: ТЕМСБ,246 с.
41. Эванс Д. (2007) Управление качеством.- М.: ЮНИТИ – ДАНА.- 672 стр.

Papildliteratūra un informācijas avoti

1. Forands I. (2004) Biznesa vadības tehnoloģijas.- Rīga: Latvijas Izglītības fonds, 330 lpp.
2. Forands I. (2006) Projekta menedžments. - Rīga, 258 lpp.
3. Kalve I. (2005.) Apseglot pārmaiņu vējus. Stratēģiskā un pārmaiņu vadība. - Rīga: Biznesa augstskola Turība, 293 lpp.
4. Pārmaiņas. / «Lessons Learned» grāmatu sērija.- Rīga: Lietišķās informācijas dienests, 2009.- 104 lpp.
5. Slavinska I. (2003.) Uzņēmējdarbības plānošana un kontrole.- Rīga: BA „Turība”,167lpp.
6. Uzsākt biznesu / «Lessons Learned» grāmatu sērija.- Rīga: Lietišķās informācijas dienests, 2009.- 104 lpp.

7. Vedļa A. (2002.) Ceļvedis uzņēmējdarbībā. – Rīga: Petrovskis un Ko, 490 lpp.
8. Кантор Е. Л., Маховикова Г. А., Кантор В. Е. (2007) Экономика предприятия.- СПб.: Питер, 224 с.

Ieteicamā periodika

1. Bilance
2. Diena
3. Dienas Bizness
4. Kapitāls
5. Latvijas Ekonomists
6. Forbes
7. Ir Nauda
8. Latvijas reģioni skaitļos. Statistikas gadagrāmatas. Statistikas biļeteni.- Rīga, LR CSP
9. Ziņojums par Latvijas tautsaimniecības attīstību. -Rīga, LR Ekonomikas ministrija.

Informācija par programmas izstrādāšanu, izvērtēšanu un saskaņošanu

Programmu izstrādāja - Dr.oec., asoc.prof. **A.Auziņa**

Saskaņots:

Uzņēmējdarbības un vadībzinātnes institūta direktore - Dr.oec., asoc.prof. **A.Auziņa**

ESAF Metodiskās komisijas vadītāja - Dr.oec., prof. **A.Dobele**

ESAF dekāne - Dr.oec., prof. **A.Zvirbule**